

PUBLIKACIJA

RIZNICA BOŠNJAČKIH IMENA

Autor:Erna Babajić

Donator: Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava

Decembar 2025 godine

1. UVOD

Bošnjačka imena predstavljaju jedno od najstarijih i najprepoznatljivijih obilježja kulturnog identiteta Bošnjaka. Ona prate narod kroz vijekove, mijenjaju se zajedno s društvenim okolnostima, ali uvijek ostaju nosioci posebne simbolike i vrijednosti. Ime nikada nije samo riječ. Ono je poruka, zavjet, nada roditelja, blagoslov za dijete, ali i kulturni trag koji ostaje vidljiv i onda kada vrijeme promijeni mnoge druge elemente života. U bošnjačkoj tradiciji ime se biralo pažljivo, ponekad i uz savjet starijih, uz poštovanje porodičnih običaja, ali i s vjerom da ime nosi snagu da oblikuje karakter i životni put djeteta. Zato se može reći da su bošnjačka imena svojevrsni mostovi između generacija — mostovi koji povezuju pretke i potomke, prošlost i budućnost, jezik i identitet.

Kroz historiju, ova imena su odražavala vjerovanja, moralne vrijednosti, nadu u dobro i plemenito, kao i duboku duhovnu vezu sa islamom i bosanskim kulturnim prostorom. Mnogi nazivi nastali su kao izraz zahvalnosti Bogu, mnogi kao želja da dijete bude lijepo, hrabro ili časno, dok su druga nastala iz prirode, svakodnevnog života i bogatstva jezika. Svako ime nosi priču — o vremenu u kojem je nastalo, o porodičnim tradicijama koje su ga prenosile i o zajednici koja ga je sačuvala. Prenos imena kroz generacije nije bio puki administrativni čin, već duboko emotivan i kulturno značajan moment, kojim se očuvana mudrost predaka prenosila onima koji dolaze.

U savremenom dobu, pred bošnjačkim imenskim naslijeđem pojavljuju se novi izazovi. Globalizacija, snažan uticaj stranih jezika i trendovi koji potiskuju izvorne vrijednosti dovode do toga da mnogi roditelji sve češće biraju imena koja nisu u dodiru sa domaćim jezikom ni tradicijom. Time se ne gubi samo lingvistička posebnost, već i jedan važan element kulturnog identiteta. Upravo iz te potrebe za očuvanjem, njegovanjem i obnovom vlastitih jezičnih i kulturnih korijena nastaje ova publikacija — „*Riznica bošnjačkih imena*“. Ona je odgovor na savremene procese koji prijete da potisnu imena nastala u našoj jezičkoj stvarnosti, kao i prilika da se široj javnosti ponudi sistematizovan, jasno strukturiran i kulturno utemeljen pregled imena koja pripadaju bošnjačkom krugu.

„Riznica bošnjačkih imena“ zasnovana je na ideji da imena nisu samo dio prošlosti, već i snažan alat budućnosti. Njihovo očuvanje znači očuvanje jezika, a očuvanje jezika znači očuvanje identiteta. U ovom djelu sabrana su tradicionalna imena koja se vijekovima koriste među Bošnjacima, ali i novi prijedlozi imena nastali po uzoru na strukturu bosanskog jezika, prirodne motive i temeljne vrijednosti bošnjačke kulture. Time publikacija ne samo da dokumentuje ono što je naslijeđe, već otvara prostor stvaralaštvu, inovaciji i novom pristupu imenovanju. U današnjem vremenu, kada se narod bori da sačuva jezičku autentičnost i bogatstvo, ova publikacija pruža putokaz ka povratku izvornim vrijednostima koje su kroz stoljeća oblikovale bošnjačku duhovnu i kulturnu posebnost.

Cilj ove publikacije je trostruk i jasno definisan. Prvo, ona nastoji sačuvati imena koja su vijekovima oblikovala bošnjački identitet, imena koja su se održala kroz historijske mijene, migracije, društvene promjene i različite epohe. Ta imena su živa veza s prošlošću i svjedoče o

kontinuitetu jednog naroda. Drugi cilj je ponuditi nova, savremena imena koja imaju jasno značenje na bosanskom jeziku — imena koja mogu odgovoriti na savremene potrebe, ali istovremeno ostati duboko ukorijenjena u domaćoj jezičnoj tradiciji. Treći cilj je ojačati svijest o važnosti jezika kao temelja kulturnog kontinuiteta. Jer jezik nije samo sredstvo komunikacije — on je memorija, identitet, dom. Kada negujemo jezik, negujemo i sve ono što nas čini narodom s vlastitom duhovnom i kulturnom posebnosti.

Ova publikacija je zamišljena kao trajna baza znanja, svojevrsni priručnik za roditelje, istraživače, nastavnike, kulturne radnike i sve one koji žele razumjeti bogatstvo koje bošnjačka imena nose. Ona nudi mogućnost izbora imena koja su usklađena s domaćim vrijednostima, jezikom i tradicijom, ali i priliku da se razvije nova kultura imenovanja koja poštuje vlastite korijene. U vremenu kada se mnoge male i specifične tradicije gube, čuvanje imena postaje čin odgovornosti prema budućim generacijama.

„Riznica bošnjačkih imena“ poziva čitatelja da se vrati izvoru — jeziku, kulturi, naslijeđu. Da prepozna ljepotu u jednostavnosti domaćih riječi, simboliku u starim imenima i kreativnu moć jezika u stvaranju novih. Imena koja ćete pronaći u ovoj knjizi dio su jednog šireg kulturnog mozaika koji se stalno razvija, nadopunjuje i obogaćuje. Njihovo postojanje, upotreba i razumijevanje svjedoče o našem odnosu prema sebi, prema porodici i prema narodu kojem pripadamo.

Ovo djelo ima ambiciju da postane oslonac za sve buduće generacije Bošnjaka koje žele birati imena sa smislom, identitetom i jezičkim korijenom. Ime je prva riječ koju čovjek ponese u život, i često posljednja koja se spominje nakon njega. Zato izbor imena nije samo lična odluka — to je i oblik kulturnog pamćenja. A ovo je knjiga pisana upravo s tom sviješću: da svako novo ime, tradicionalno ili savremeno, nosi u sebi kapljicu historije i zrno budućnosti.

2. METODOLOGIJA IZRADA RJEČNIKA IMENA

Izrada rječnika bošnjačkih imena zahtijeva sistematičan i višeslojan pristup koji obuhvata historijska istraživanja, lingvističku analizu, kulturni kontekst i savremene potrebe zajednice. Imena nisu izolovane riječi – ona su rezultat dugotrajnog razvoja jezika, društva i običaja, pa metodologija mora obuhvatiti različite izvore i naučne pristupe. Ovaj rječnik je strukturiran kao kombinacija istraživačkog i stvaralačkog procesa, čime se osigurava i autentičnost tradicionalnih imena i inovativnost novih bosanskih imena nastalih po uzoru na jezičke obrasce. Metodologija se temelji na pet ključnih koraka: prikupljanju imena, lingvističkoj analizi, stvaranju novih imena, konsultacijama sa stručnjacima i konačno – tehničkoj obradi materijala za digitalnu bazu i štampanu publikaciju.

1. Prikupljanje tradicionalnih bošnjačkih imena iz historijskih, rodoslovnih i usmenih izvora

Proces prikupljanja imena predstavlja temelj ove publikacije. U bošnjačkoj kulturi, mnogobrojna imena potiču iz različitih vremenskih perioda i iz različitih slojeva društvenog života. Kako bi se obuhvatio što širi spektar, korišteni su sljedeći izvori:

a) Historijska dokumentacija i arhivski zapisi

Knjige rođenih, matične knjige, popisi stanovništva, vakufname i drugi pisani dokumenti predstavljaju dragocjen materijal za identifikovanje imena koja su se koristila u prošlosti. Ovi izvori pružaju uvid u imena koja su bila dominantna u određenim periodima, kako u urbanim tako i u ruralnim sredinama. Poseban značaj imaju dokumenti iz osmanskog perioda, gdje se imena javljaju u bosanskoj fonetskoj verziji, što daje važan uvid u njihov razvoj.

b) Rodoslovne knjige i porodične evidencije

Mnoge bošnjačke porodice imaju sačuvane rodoslovne zapise koji se prenose generacijama. Ovi zapisi često čuvaju imena koja ne nalazimo u službenim dokumentima, ali su bila u širokoj upotrebi u usmenoj tradiciji. Njihova analiza omogućava rekonstrukciju kontinuiteta pojedinih imena i identifikovanje lokalnih ili zavičajnih varijanti.

c) Usmena tradicija i razgovori sa starijim pripadnicima zajednice

Usmena predaja ima ogromnu vrijednost u očuvanju imena koja su se koristila u manjim mjestima ili u porodicama s dugom tradicijom. Razgovori sa starijim članovima zajednice otkrili su imena koja su danas rijetka, ali nose snažnu simboliku i predstavljaju važan dio

kulturnog nasljeđa. Mnogi od ovih naziva nisu nikada bili zapisani, pa je njihovo uvrštavanje u rječnik od posebnog značaja za očuvanje nematerijalne baštine.

d) Književni izvori i starija bošnjačka poetika

U staroj bosanskoj književnosti, divanima, sevdalinkama i narodnim predanjima često se spominju imena koja odražavaju duh vremena, ideale ljepote i moralne vrijednosti. Njihova analiza doprinosi razumijevanju simbolike i značenja određenih imena.

Prikupljanje imena iz svih ovih izvora omogućilo je izgradnju pouzdane osnove za rječnik, obuhvatajući i široko poznata i manje zastupljena tradicionalna imena.

2. Lingvistička analiza značenja, simbolike i porijekla

Nakon faze prikupljanja, svako ime je prošlo detaljnu lingvističku obradu. Analiza se oslanjala na sljedeće elemente:

a) Etimologija imena

Etimološko tumačenje otkriva porijeklo svake riječi, a kod bošnjačkih imena ona može biti arapska, turska, perzijska ili domaća slavenska. U mnogim slučajevima imena imaju slojevita značenja jer su se kroz stoljeća prilagođavala bosanskom jeziku. Etimološka analiza je imala zadatak da, što je više moguće, razotkrije prvobitno značenje i put kojim je ime dospjelo u bošnjačku tradiciju.

b) Morfološka i fonološka analiza

Bitan dio lingvističkog rada bio je razumjeti kako su se imena prilagodila fonetskim osobinama bosanskog jezika. Mnoge varijante nastale su uprošćavanjem, prilagođavanjem ili izgovornim promjenama. To objašnjava pojavu imena poput Meho (od Mehmed), Hajro (od Hajrudin) ili Ramo (od Ramiz). Ove forme predstavljaju autentičnu bosansku adaptaciju imena stranog porijekla.

c) Semantička analiza značenja

Značenje imena igra ključnu ulogu u njihovoj upotrebi. Bošnjačka imena često nose pozitivne osobine (Emina – pouzdana, Nedim – lojalan), religijske motive (Amir – vođa, Iman – vjera) ili prirodne elemente (Ajla – mjesječev sjaj). Semantička analiza imala je za cilj da objasni kako značenje imena utiče na njegovu simboliku i popularnost.

d) Kulturna simbolika

Imena su duboko povezana s vjеровanjima i običajima. Određeni nazivi nose posebnu

emotivnu ili duhovnu vrijednost (npr. Fatima je simbol odanosti, a Avdo simbol skromnosti i pokornosti). U analizi je poseban akcenat stavljen na tumačenje kulturno-historijskih elemenata koji daju dodatnu dimenziju značenja imena.

Lingvistička analiza omogućila je da se svako ime uvršteno u rječnik predstavi ne samo kao termin, već kao riječ sa slojevitim identitetom i vlastitim životopisom.

3. Stvaranje novih imena po modelima bosanskog jezika

Jedan od inovativnih ciljeva projekta jeste stvaranje novih, savremenih imena koja svoj korijen imaju u bosanskom jeziku. Ovaj proces odvijao se kroz nekoliko faza:

a) Identifikovanje postojećih jezičkih obrazaca

Analizirana su domaća imena slavenskog porijekla (poput Zora, Vedran, Mirna) i utvrđeni strukturalni obrasci koji se prirodno uklapaju u bosanski jezik. Ovi obrasci poslužili su kao model za formiranje novih imena.

b) Korištenje domaćih riječi sa snažnim značenjem

Odabrane su riječi koje nose jasnu simboliku — svjetlost, radost, mir, snaga, priroda, dobrota. Na osnovu njih kreirana su nova imena, kao što su:

- Vidar (od vid, jasnoća)
- Mirina (od mir)
- Vedrica (od vedrina)
- Darina (od dar)
- Bistrin (od bistar).

c) Jezičko prilagođavanje i pravilnost

Nova imena morala su biti skladna u izgovoru, fonetski prirodna i lako primjenjiva. Time se izbjegla imena koja bi djelovala usiljeno ili neprirodno. Pridržavali smo se pravila bosanskog jezika u tvorbi nastavaka, rodnih oblika i melodije riječi.

d) Kulturološka kompatibilnost

Svako novo ime procjenjivano je kroz pitanje: da li se ono može zamisliti u bošnjačkoj sredini, da li nosi pozitivnu vrijednost i da li je prihvatljivo u porodici s tradicionalnim nasljeđem. Samo imena koja zadovolje ove kriterije uvrštena su u rječnik.

Na ovaj način nastao je niz novih imena koja, iako moderna, ostaju u skladu s bosanskim jezičkim identitetom.

Metodologija izrade „Riznice bošnjačkih imena“ obuhvata temeljno istraživanje, stručnu analizu, kreativni jezički rad i tehničku obradu, čime se osigurava da publikacija bude cjelovita, vjerodostojna i kulturno vrijedna. Na ovaj način nastao je rječnik koji ne samo da čuva prošlost, nego i gradi budućnost bošnjačkog imenovanja, oslanjajući se na bogatstvo jezika, tradicije i naučno utemeljen pristup.

3. TRADICIONALNA BOŠNJAČKA IMENA

● Muška imena:

1. **Amar ili Ammar** na indijskom jeziku ima značenje: "dugoživotni". Na arapskom ime ima više značenja, zavisno od toga na koji način je pisano i izgovarano: Arapski 'ammār ima značenje: pobožan. Arapski 'amar ima značenje: vjera. Ili arapski `amār ima značenje: znak. I arapski pisano عَمَّار ammār znači "onaj koji gradi kuću". Za one koji žive u inostranstvu ili imaju namjeru napomena da na švedskom ammar znači "dojenje". Ovo ime je u posljednjih desetak godina postalo veoma popularno kod Bošnjaka.
2. **Ahmedna** arapskom je: mnogo hvaljen, stalno zahvalan Bogu. Jedno od Poslanikovih imena je Ahmed. Ime je izvedeno prvobitno od korjena (حمد) "ḥamida" što znači "hvaliti", "slaviti" i od istog korijena potiču i imena : Ahmad, Hamid, Muhamed, Mahmud.
3. **Admir** se može tumačiti na više načina. Po jednim ime Admir je modifikovano od arapskog `amīr i u ovom slučaju bi ime imalo značenje: "zapovjednik, onaj koji određuje i naređuje". Takođe po nekim tumačenjima ime Admir potječe iz grčkog i znači- "mir u Hadu (podzemlju)" u grčkoj mitologiji. Ako je ime izvedeno iz latinskog onda Admir znači- diviti se, čuditi se.
4. **Anes** je izvedeno od arapskog `ānas . Značenje imena je - veoma drag. Takođe može imati značenje "blizak prijatelj, dobar saputnik, onaj koji je prislan srcu."
5. **Ali** kod nas izvedeno od Alija. Ime arapskog porijekla. Značenje imena je - visok, prvorazredan, izvrstan, odličan, plemenit. Izvedeno od arapskog 'Alī (značenje: uzvišen, plemenit). Takođe ime znači "onaj iznad koga nije ništa" i "onaj koji je blag prema supruzi". Ovo ime je nosio zet poslanika Muhameda (preko njegove supruge Fatime) i bio je 4. kalif.
6. **Adis**, ima tri porijekla i dva značenja : 1. Kod nas je nastalo od imena Adisa, koje je afričko, nigerijsko muško ime i potječe iz jedne velike i rasprostranjene afričke etničke zajednice imenom Yoruba, čiji pripadnici govore svojim yoruba jezikom na kojem je značenje ovog imena: onaj koji je čist. 2. Nastalo je od imena glavnog grada Etiopije, koji se zove Adis Abeba. 3. Nastalo je od arapskog glagola, 'adise (ar. عَدَس) u značenju "biti jak i izdržljiv".
7. **Arman** ima različita značenja shodno kulturi iz koje potiče. 1. Iranskog porijekla sa značenjem - ideal, cilj, želja, 2. Njemačkog porijekla sa značenjem - vojnik, ratnik, borac

- (Herrmann) 3. Kazakistanskog porijekla sa značenjem - san, 4. Turskog porijekla sa značenjem - poštovana i povjerljiva osoba.
8. **Adnan** je izvedeno od arapskog Adnān (عدنان) i često ime kod muslimana zbog spoznaje da je to ime praoca Arapa, sina Ismailova i unuka Ibrahimova. On se zajedno sa svojim potomcima nastanio u sjevernom dijelu Arapskog poluotoka u drevnim vremenima.
 9. **Ajdinna** turskom jeziku je: svijetao, jasan. Takođe ime znači i "obrazovan". Ime se također često pojavljuje kao obiteljsko ime. Ime se u raznim područjima koristi kao muško ime ali i kao žensko.
 10. **Amel** arapskog je porijekla i ima značenje: posao, rad, trud. Postoji još jedno tumačenje po kojem je ime izvedeno od arapskog od أمل (āmal) sa značenjem "želja", "nada", "cilj".
 11. **Almir** arapskog porijekla. Značenje imena je - zapovjednik, princ, vladar. Ime je modifikovano od Emir (arapski `amīr).
 12. **Amirna** arapskom jeziku je: zapovjednik, naredbodavac. arapski `Āmir (značenje: zapovjednik) ili arapski `Āmir (m. ime, značenje: domaći duh, domaćin)
 13. **Amin** je arapskog porijekla i izvedeno je od riječi `āmin (الأمين) što ima značenje: siguran, vrijedan povjerenja, savjestan.
 14. **Alija** ime arapskog porijekla. Značenje imena je - visok, prvorazredan, izvrstan, odličan, plemenit. Izvedeno od arapskog `Alī (značenje: uzvišen, plemenit) Takođe ime znači "onaj iznad koga nije ništa" i "onaj koji je blag prema supruzi".
 15. **Adem** je oblik imena "Adam" i u ovom obliku je korišteno u Turskoj, Albaniji i kod Bošnjaka. Hebrejskog je porijekla i znači zemlja, zemni prah. Prvi poslanik zvao se Adem a.s. Značenje imena nije potpuno jasno. Moguće da je ime nastalo od hebrejskog "adam" što znači "crven" ili "adamah" što znači "crvena zemlja". Kod samih Jevreja riječ "Adam" se ne koristi kao ime nego se koristi uopšteno kao riječ "čovjek". U Bibliji Adam je prvi čovjek na zemlji, Bog ga je stvorio od zemlje.
 16. **Abaz** je muško ime arapskog porijekla. Ime ima značenje lav, veoma namršten. Ženski oblik ovog imena je Abaza. Drugi oblik ovog imena je Abas, Abbas.
 17. **Abdulah** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava Alahovog roba, slugu. Sva slična imena koja počinju sa Andul označavaju Alahove robove.
 18. **Abid** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je pobožan.
 19. **Bajram** je turskog i persiskog porijekla. Ovo ime bi se davalo djetetu koje se rodi na te praznike. Perziska riječ bayram znači slavlje.
 20. **Bejnamin** je muško ime biblijskog porijekla. Etimološki znači sin desne ruke, odnosno sin juga ili sreće (ben - sin, yamīn - ruka). Drugi oblik ovog imena je Benjamin.
 21. **Bekim** je muško ime albanskog porijekla, a znači blagoslov narodu.
 22. **Bekir** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je ranoranilac ili prvo dijete. Ovo ime se javlja i u verziji Bećir, Bekr. Ženski oblik ovog imena je Bekira.
 23. **Ćamil** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: savršen, potpun. Ženski oblik ovog imena je Ćamila. Iz ovog imena izvedena su imena Ćama, Ćamo, Kjamil.
 24. **Ćazim** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: staložen, smiren tj. onaj koji se savladava u ljutnji. Ženski oblik ovog imena je Ćazima. Drugi oblik ovog imena je Kjazim, Ćazo, Ćazib.
 25. **Ćemal** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: potpunost, savršenost, zrelost. Skraćeni oblik ovog imena je ime Ćemo. Nastalo od imena Kemal.
 26. **Ćerim** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: plemenit, velikodušan, ljubazan. Ženski oblik imena je Ćerima.

27. **Dado** je nastalo do riječi dati i mir. Ime označava onoga koji daje mir. Ime Damir možemo naći i kao tursko ime, a znači ustrajan, uporan, žilav, tvrd, nepopustljiv. Izvedeno od imena Damir.
28. **Danis** je muško ime. Smatra se da je modifikacija imena Denis. Ime je nastalo od francuskog Denise. Ime takođe može biti i turskog porijekla nastalo od riječi deniz što znači more. Grčko izvorno od Dinos, grčki bog vina. Ženski oblik ovog imena je Danisa.
29. **Daris** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: učenik. Ženski oblik ovog imena je Darisa.
30. **Demir** je muško ime turskog porijekla. Značenje imena Demir je gvozdeni, željezni. Drugi oblik ovog imena koji se često koristi Denir, Demko, Denko, Demirel. Ženski oblik ovog imena je Demira.
31. **Din** je muško ime. postoji više tumačenja značenja ovog imena. Ako je od engleskog Dean onda je značenje starješina, dekan, ako je od staro francuskog Deien onda je deset, desetnik, ali je najvjerojatnije da je arapskog porijekla jer na arapskom din znači vjera. Ženski oblik ovog imena je Dina. ime. Drugi oblik ovog imena je Dinn.
32. **Džan** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: život, duša. Ženski oblik ovog imena je Džana. Drugi oblici ovog imena su Džanin, Džani, Džanan, Džanina, Džanana.
33. **Edi** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vjera, religija, autoritet. Izvedeno od imena Edib.
34. **Edin** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vjera, religija, autoritet. Ženski oblik ovog imena je ime Edina. Skraćeni oblik ovog imena je Edo, Edim.
35. **Edis** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena potiče od arapske riječ (أدىس) sa značenjem cilj i svrha. Ženski oblik ovog imena je Edisa
36. **Ejub** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava onoga koji je tražio oprost. Jedan od poslanika nosio je ime Ejub. Ženski oblik ovog imena je Ejuba. Drugi oblik ovog imena je Ejup, Ejjub.
37. **Eldin** je muško ime, a potiče iz starog engleskog jezika, a nastalo je od imena Alden u značenju stari prijatelj, mada postoji mogućnost da je nastalo iz starog njemačkog imena Aldous, koje je imalo značenje staro, star, starac. Ime je bilo popularno u Srednjem vijeku. Takođe postoji mogućnost da je ime izvedeno od imena Aldin koje je arapskog porijekla i ima značenje: uzvišenost, slave vrijedan. Ženski oblik ovog imena je Eldina. Drugi oblik ovog imena je Ejdin.
38. **Elmedin** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je građanin, kulturni, vjerno odan. Ženski oblik ovog imena je Elmedina. Oblik ovog imena je Elmin, Esmedin
39. **Elmir** je muško ime nastalo od arapske riječi amīr što znači zapovjednik.
40. **Emir** je muško ime arapskog porijekla i znači zapovjednik, princ, knez, vladar ili vojskovođa. Emir je plemićka titula još uvijek korištena u dobrom dijelu islamskog svijeta, npr. u Ujedinjenim Arapskim Emiratima. Ženski oblik ovog imena je Emira. Iz ovog imena izvedeno je ime Emro, Emar.
41. **Fadil** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je izvrstan, odličan, zaslužan, istaknut. Ženski oblik ovog imena je Fadila. Iz ovog imena izvedeno je ime Fadilj, Fadlan.
42. **Gano** je muško ime arapskog porijekla. Izvedeno od imena Ganija. Značenje imena je: bogat, imućan.
43. **Hajriz** je muško ime koje je moderna modifikacija arapskih imena koje u značenju ima darežljivost, milosrdnost. Ženski oblik ovog imena je Hajriza.

44. **Hajro** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: dobrotvoran, izvrstan u vjeri, sreća vjere. Ovo je skraćeni oblik imena Hajrudin.
45. **Husein** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je ljepuškast, ljubak. Od ovog imena izvedena su imena Huska, Usein, Hule, Husika, Huse, Husko, Husejn, Husica, Husejin i Huso.
46. **Ibrahim** je arapskog porijekla. Značenje imena je: otac naroda, mnoštva. Skraćeni oblik ovog imna je ime Ibro. Iz ovog imena izvedeno je ime Brahim, Ibrica, Ibran. Ženski oblik ovog imena je Ibrahim.
47. **Imar** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava cvijeće i zelenilo, zivot, ljubav, dar kao i kulturu. Izvedeno od imena Amar. Iz ovog imena izvedeno je ime Imer.
48. **Irhan** je muško ime arapskog porijekla. Smatra se da je izvedeno od imena Irfan. Značenje imena je: poznavalac, onaj koji je upućen, mudrost ili znanje. Ženski oblik ovog imena je Irhana.
49. **Isa** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: on živi. Isa je ime Isusa Hrista u islamu. Drugi oblik ovog imena je Issa.
50. **Ismail** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: Bog čuje, ušlisao je. Ženski oblik ovog imena je Ismaila. Od ovog imena izvedena su sledeća imena Ismajil, Ismjail, Samil, Semil, Smail, Smajo i Smaiš.
51. **Jahja** je muško ime arapskog porijekla. Jahja je bilo ime božijeg poslanika. Od njega je izvedeno ime Jahija.
52. **Jašar** je muško ime turskog porijekla. Ime označava onog koji privređuje.
53. **Jasmin** je muško ime a nastalo je na onovu imena cvijeta jasmin. Ženska verzija ovog imena je Jasmina. Drugi oblici ovog imena su Jasko, Jasminka, Jasminko, Jaca, Jasmir, Minesa, Minica i Minka.
54. **Kaan** je muško ime Pakistanskog porijekla. Khan kao imenica (vladar ili onaj na visokoj poziciji) se vrlo često dodaje iza imena kada je neko poštovan i kada o njemu vlada visoko mišljenje. Drugi oblik ovog imena je Kann, Kan, Khan.
55. **Kabir** je arapskog porijekla. Značenje imena je velik, ogroman, važan. Ženski oblik ovog imena je Kabira. Iz ovog imena izvedeno je ime Kabil.
56. **Kadir** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: kadar, sposoban. Ženski oblik ovog imena je ime Kadira.
57. **Latif** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: fin, nježan, blag. Ženski oblik ovog imena je Latifa.
58. **Lijam** je muško ime iranskog porijekla. Značenje imena je: ratnik jake volje. Ženski oblik ovog imena je Lijama. Drugi oblik ovog imena je Lian, Liam, Lijan.
59. **Lut** je muško ime arapskog porijekla. Lut je bio vjerovjesnik koji je čistio narod od posebnog grijeha.
60. **Mahdi** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vođa, voditelj. Ženski oblik ovog imena je Mahdia. Drugi oblik ovog imena je Mahdin.
61. **Malik** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vlasnik, posjednik, imalac, ime anđela. Iz ovog imena izvedena su imena Malika, Malić, Malkan i Malića.
62. **Mehmed** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava onog koji je mnogo hvaljen, tj. dostojan slave. Iz ovog imena izvedena su imena Meho, Mehmet, Mehan, Meša, Mehmedin, Mehica, Mehemed, Mešan, Mehmedalija, Mehmedalija, Meško, Mešo, Mešija, Memo, Memija, Memati, Memet.

63. **Mensud** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: potreba. Ženski oblik ovog imena je Mensuda. Drugi oblik ovog imena je Mensudin.
64. **Mensur** je muško ime arapskog porijekla: Značenje imena je: pobjednički, pobjedonosan. Ženski oblik ovog imena je Mensura. Drugi oblik ovog imena je Memsur.
65. **Mirsad** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je princ, pisar, sekretar, obrazovan. Ženski oblik imena je Mirsada. Iz ovog imena izvedeno je ime Mirzad, Mirso, Mirzam.
66. **Naid** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čist, lijep. Ženski oblik ovog imena je Naida. Iz ovog imena izvedeno je ime Neid. Drugi oblik ovog imena je Najid.
67. **Nedžad** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je spas, izbavljenje, sigurnost. Ženski oblik ovog imena je ime Nedžada. Iz ovog imena izvedeno je ime Nedžo, Nedžat, Nedžet, Nedad.
68. **Nermin** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je hrabar, junak. Ženski oblik imena je Nermina.
69. **Ohran** je muško ime turskog porijekla. Ime označava cara, utvrđenja. Ženski oblik ovog imena je Ohrana. Drugi oblik ovog imena je Orhan, Orkan.
70. **Onur** je muško ime turskoga porijekla. Značenje imena je čast.
71. **Omar** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: prosperitetan, napredan ili uspješan. Drugi oblik ovog imena je Omer. Omer je ime II halife.
72. **Osama** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je lav. Iz ovog imena izvedena su imena Usama, Usame.
73. **Raif** je muško arapskog porijekla. Značenje imena je: samilostan, blag, dobroćudan. Ženski oblik ovog imena je Raifa. Drugi oblik ovog imena je Rajif.
74. **Ramo** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: sveti mjesec Ramazan. Ime je izvedeno od imena Ramadan.
75. **Redžo** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: nada, očekivanje. Drugi oblici ovog imena su Redžaija, Redža, Redžad Redo.
76. **Rizo** je muško ime arapskog porijekla a znači zadovoljstvo. Drugi oblici ovog imena su Rizvan i Ridvan.
77. **Rijad** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava onoga koji vježba, onaj koji trenira. Ženski oblik imena je Rijada. Od ovoga imena izvedeno je ime Riad, Rihad.
78. **Ruzmir** je muško ime a dolazi od starog pridjeva rus sa značenjem rumen, crven i mir. Ženski oblik ovog imena je Ruzmira. Drugi oblici ovog imena su Rusmir, Rusmin, Rasmirko.
79. **Sabahet** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: ljepotan, ljubak. Ženski oblik ovog imena je Sabaheta.
80. **Šaban** je arapskog porijekla. Značenje imena je osmi mjesec. Iz ovog imena izvedeno je ime Šabo, Šabanija.
81. **Sadik** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena Sadik je: iskren, istinit, vjeran. Ženski oblik ovog imena je ime Sadika. Iz ovog imena izvedeno je ime Sadil, Sadko.
82. **Tahir** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čist, neporočiv, nevin. Ženski oblik ovog imena je ime Tahira. Iz ovog imena izvedeno je ime Tair.
83. **Tarik** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: zvijezda Danica, onaj koji kuca, udara, kasni posjetilac, noćni gost, poglavlje iz Kurana. Iz ovog imena izvedeno je ime Tarek.

84. **Umer** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: prosperitetan, napredan ili uspješan. Nastalo je od imena Omer. Drugi oblik ovog imena je Umejir.
85. **Usama** je muško, rjetko kada žensko ime arapskog porijekla. Izvedeno je od imena Osama. Značenje imena je lav, lavica. Drugi oblik ovog imena je Usame.
86. **Vahid** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je jedini, neuporediv. Ženski oblik ovog imena je Vahida. Drugi oblici su Vahidin, Vahit, Vahudin, Vahdet, Vajid.
87. **Vahidin** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: biti jedan, sam, samostalnost. Ženski oblik ovog imena je Vahidina. Nastalo od imena Vahdet. Drugi oblici ovog imena su Vahudin, Vahid, Vahida i Vahit.
88. **Vildan** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: novorođenčad, djeca (množina od veled). Ženski oblik ovog imena je Vildana.
89. **Zahir** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vidljiv, ispoljava osjećaje, očit. Ženski oblik ovog imena je Zahira. Drugi oblik ovog imena je Zehir, Zehir. Iz ovog imena izvedeno je ime Zaho.
90. **Zaid** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava onog koji se povećava, raste. Ženski oblik ovog imena je Zaida. Iz ovog imena izvedeno je ime Zajdo.
91. **Zair** je muško ime arapskog porijekla. Značenje imena je sjajan, svijetal. Ženski oblik ovog imena je Zaira. Drugi oblik ovog imena je Zeir.
92. **Zeid** je muško ime arapskog porijekla. Ime označava onog koji se povećava, raste. Ženski oblik ovog imena je Zeida.

• ŽENSKA IMENA

1. **Adana** je žensko ime turskog porijekla. U Kur'anu je ime jedne od dženetkih bašti a i naziv je poznatog grada u Turskoj. Muški oblik ovog imena je Adan.
2. **Aida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: gost, posjetilac. Muški oblik imena je Aid. Drugi oblik ovog imena je Ajida.
3. **Aiša** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: živa i zdrava. Ajša je bila jedna od žena poslanika Muhmeda a.s. Drugi oblik ovog imena je Ajša, Aisha. Iz ovog imena je izvedeno ime Iška, Ajkuna i Ajka i Ajiša.
4. **Ajka** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: živa i zdrava. Nastala od imena Aiša. Muški oblik ovog imena je Ajko.
5. **Ajla** je žensko ime turskog porijekla. Značenje imena je obasjana mjesecinom. Drugi oblik ovog imena je Aila, Ayla. Muški oblik ovog imena je Ajlan.
6. **Ajna** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: prava, nepatvorena, izvorna. Drugi oblik ovog imena je Ayna, Ajnija i Ajnela.
7. **Almera** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: život, uzrast, dob, vjera, dugovječan. Muški oblik ovog imena je Almer.
8. **Alma** ima porijeklo od latinskog imena Alma što znači plodna, mila, hraniteljica ili iz turskog jezika alma, elma što znači jabuka. Drugi oblik ovog imena je ime Elma, Almi, Alme.
9. **Bahra** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: bazen, jezerce, ribnjak. Muški oblik ovog imena je Bahro.
10. **Beka** je žensko ime za koje kažu da je skraćena raznih imena. Na arapskom jeziku znači zauvijek. Muški oblik ovog imena je Beko.
11. **Belkisa** je žensko ime. Skraćeni oblik je Sab. Drugi oblici su Saba, Sabe. Smatra se da potiče prema imenu kraljice od Sabe, spominje je Biblija, Kur'an i etiopijska historija, bila je vladar Sabe, koju moderna arheologija smješta u današnji Jemen. Kur'an nigdje ne spominje Kraljicu od Sabe po imenu, arapski izvori nazivaju Belkis. Sulejmanu stižu vijesti o kraljevstvu kojim vlada žena, u kojem obožavaju Sunce, kraljica stiže u Sulejmanov dvor, gdje prima monoteizam i poštovanje Boga. Prema Bibliji kraljica Sabe čula je za veliku mudrost kralja Solomona, i otputovala je u njegovo kraljevstvo sa poklonima za kralja. Kraljica je bila zadivljena Solomonovom mudrošću koju je testirala raznim zagonetkama za koje je blagosiljala Solomonovog boga. Solomon joj je uzvratio poklone i ona se sa njima vratila u svoju zemlju. Iz ovog imena izvedeno je ime Belkis.
12. **Belma** je žensko ime arapskog porijekla. Ime označava noć prvog mjeseca. Iz ovog imena izvedeno je ime Belmin, Belmina.
13. **Benamina** je žensko ime biblijskog porijekla. Etimološki znači sin desne ruke, odnosno sin juga ili sreće (ben - sin, yamín - ruka). Izvedeno od imena Benjamin.
14. **Berina** je žensko ime perzijskog porijekla. Značenje imena je: najbolja, najviša. Muški oblik ovog imena je Berin. Drugi oblik ovog imena je Berena.
15. **Binasa** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: ona koja ima uvojke iznad čela. Muški oblik ovog imena je Binas. Iz ovog imena izvedeno je ime Birnasa.
16. **Biserka** je žensko ime izvedeno iz imena Bisera. Značenje imena je nastalo od arapske riječi biser. Muški oblik ovog imena je Biserko.

17. **Ćamila** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: savršena, potpuna. Muški oblik ovog imena je Ćamil. Skraćeni oblik ovog imena je Ćama. Drugi oblik je Kjamila.
18. **Ćazima** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: staložena, smirena tj. ona koja se savladava u ljutnji. Muški oblik ovog imena je Ćazim. Drugi oblik ovog imena je Ćaza, Kjazima, Ćaziba.
19. **Ćima** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vrijedna. Izvedeno od imena Ćimeta, Kimeta.
20. **Ćerima** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: plemenita, velikodušna, ljubazna. Češća oblik ovog imena je Kerima. Muški oblik imena je Ćerim.
21. **Daira** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je krug, tamburica. Muški oblik ovog imena je Dair. Drugi oblik ovog imena je Dajra.
22. **Dajana** je nastalo iz imena Dijana pa ima isto značenje božica lova, Mjeseca, svjetlosti i plodnosti. Drugi oblik ovog imena je Dajan. Skraćenije oblik Daja.
23. **Dajla** je žensko ime arapskog porijekla. Vjerovatno izvedeno od imena Dejla. Značenje imena na arapskom je: znak, oznaka ili vodič. Na hebrejskom jeziku je značenje: odbijena u ljubavi i zavodljiva.
24. **Darja** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je krug, tamburica. A može biti i da je nastalo od latinskog oblika imena Darius, koje dolazi od grčkog Dariós, a svemu je početak staroperzijsko ime Darayavahuš. Staroperzijsko ime Darayavahuš se sastoji do dvije riječi daraja što znači posjedovanje, držanje i riječi vahu što znači dobra, bogatstvo, blago, pa bi mu značenje bilo dobrostojeći, bogat, bogataš, od imena Darjan.
25. **Dejla** je žensko ime arapskog porijekla. Vjerovatno izvedeno od imena Delajla, Delila, Delilah. Značenje imena na arapskom je: znak, oznaka ili vodič. Na hebrejskom jeziku je značenje: odbijena u ljubavi i zavodljiva. Muški oblik ovog imena je Dejlan.
26. **Džana** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: duša, život. Muški oblik ovog imena je Džan. Drugi oblici ovog imena su Džanin, Džani, Džanan, Džanina, Džanana
27. **Džejla** je žensko ime turskoga porijekla. Izvedeno je od imena Džejlana čije je značenje gazela. Muški oblik ovog imena je Džejlo. Iz ovog imena izvedeno je ime Dzeila, Džeilana.
28. **Dženana** potječe iz arapskog jezika i znači: voljena, srce, duša. Muško oblik imena je Dženan. Drugi oblik ovog imena je Đenana, Džena, Dženaida, Dženada, Djenana, Džen.
29. **Edina** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vjera, religija, autoritet. Muški oblik ovog imena je ime Edin. Iz ovog imena izvedeno je ime Edima.
30. **Edisa** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena potiče od arapske riječ (أدىس) sa značenjem cilj i svrha. Muški oblik ovog imena je Edis.
31. **Ejla** je žensko ime za koje se vjeruje da je moderna modifikacija ili imena Lejla, arapskog porijekla, značenje imena je noć, večer ili imena Šejla, arapskog porijekla, značenje imena je primorski bor. Drugi oblik ovog imena je Eyla.
32. **Ejna** je izvedenica od arapske riječi ajn, ar. عَيْن, u značenju velikan, prvak, istaknuta ličnost, oko, izviđač, pupoljak, prsten, zlatnik, Sunce, znanje, zdravlje i tako dalje.
33. **Eldina** je žensko ime, a potiče iz starog engleskog jezika, a nastalo je od imena Alden u značenju stari prijatelj, mada postoji mogućnost da je nastalo iz starog njemačkog imena Aldous, koje je imalo značenje staro, star, starac. Ime je bilo popularno u Srednjem vijeku. Takođe postoji mogućnost da je ime izvedeno od imena Aldina koje je arapskog

porijekla i ima značenje: uzvišenost, slave vrijedan. Muški oblik ovog imena je Eldin. Drugi oblik ovog imena je Ejgina.

34. **Elfija** je žensko ime arapskog porijekla a predstavlja onu koja ima hiljadu nečega. Skaćeni oblik ovog imena je Elfa.
35. **Elma** je žensko ime turskog porijekla. Nastalo je od riječi elma što znači jabuka. Drugi oblik ovog imena je ime Alma. Iz ovog imena izvedeno je ime Elm.
36. **Fadila** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: vrijedna, vrsna, odlična, odabrana. Muški oblik ovog imena je Fadil. Iz ovog imena izvedeno je ime Fadilja, Fazileta.
37. **Fahira** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je ponosna, gorda, hvalisava. Muški oblik ovog imena je ime Fahir. Iz ovog imena izvedeno je ime Fehira.
38. **Fahreta** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: slava, veličina, sjaj, ponos. Skraćeni oblik ovog imena je Fahra. Muški oblik ovog imena je Fahret. Iz ovog imena izvedeno je ime Fazreta.
39. **Fatima** je žensko ime arapskog porijekla. Oblik je imena Fatimah. Fatima na arapskom jeziku znači: zaštitnica djeteta, ona koja se suzdržava. Muški oblik ovog imena je Fatimo. Drugi oblici ovog imena su Fatimka, Fata, Fate, Fatija, Fatka, Fatime, Timka i Tima.
40. **Fedžrija** je žensko ime arapskog porijekla a znači zora. Skraćeni oblik ovog imena je Fedžra.
41. **Hajdana** je žensko ime turskog porijekla. Značenje imena je sjajna, svjetla, jasna srećna. Muški oblik ovog imena je Hajdan. Drugi oblik ovog imena je Hajgina.
42. **Hajra** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: dobrotvorna, milosrdna, darežljiva. Skraćeni je oblik imena Hajrija, Hajrije.
43. **Halima** je arapskog porijekla. Značenje imena je blaga, strpljiva, pažljiva, obazriva. Muški oblik ovog imena je Halim. Drugi oblik ovog imena je Halime.
44. **Hana** je žensko ime a nastalo od njemačkog imena Hanne, a izvorno je hebrejskog porijekla Hanna što znači milost. Takođe postoji tumačenje da je ovo ime tursko perzijskog porijekla sa značenjem: carica, vladarka. Drugi oblik ovog imena je Hena, Hanadi, Hanuša, Hanna i Hankija.
45. **Hanadi** je žensko ime a nastalo od njemačkog imena Hanne, a izvorno je hebrejskog porijekla Hanna što znači milost. Takođe postoji tumačenje da je ovo ime tursko perzijskog porijekla sa značenjem: carica, vladarka. Smatra se da je izvedeno od imena Hana. Iz ovog imena izvedeno je ime Hanad, Hanadin.
46. **Hariza** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: oprezna, spremna, gotova. Muški oblik ovog imena je Hariz.
47. **Hasiba** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: plemenita, časna. Muški oblik ovog imena je Hasib. Drugi oblik ovog imena je Hasibe. Iz ovog imena izvedeno je ime Asiba.
48. **Hata** je žensko ime arapskog porijekla. Nastalo od imena Hatidža. Značenje imena je nedonošče, dijete rođeno prije vremena. Muški oblik ovog imena je Hato. Drugi oblik ovog imena je Hate.
49. **Idana** je žensko ime indoevropskog porijekla nastalo spajanjem dva imena, imena Ida nordijskog porijekla, značenje imena dolazi od njemačkog imena Ida koje je nastalo od staronordijskog id što znači rad i imena Ana, u izvornome hebrejskom pa zatim u grčkom jeziku glasi Hannáh i znači milost, ljupkost. U prenesenom značenju ime predstavlja ljupku, vrijednu osobu. Muški oblik ovog imena je Idan.

- 50. Ifeta** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: nevina, čedna. Muški oblik ovog imena je Ifet.
- 51. Igbala** je žensko ime arapskog porijekla. Izvedeno od imena Ikbala. Značenje imena je: sreća, uspeh. Muški oblik ovog imena je Igbal.
- 52. Ilijada** je žensko ime nepotvrđena značenja. Smatra se da je modifikacija prema grčkom Homerovom epu Ilijada. Riječ je o trojanskom ratu gdje je sin trojanskog kralja Prijama oteo Helenu koja je bila žena kralja Menelaja. Ep je dobio ime po Iliju koji je bio drugi naziv za grad Troju. Drugi oblik ovog imena je Ilayda, Ilaida.
- 53. Ilhana** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: melodija, kompozicija, nadahnuće. Muški oblik ovog imena je Ilhan. Drugi oblik ovog imena je Ilhama, Ilhada.
- 54. Ilma** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: znanje, ona koja ima znanje. Muški oblik ovog imena je Ilman. Drugi oblik ovog imena je Ilmija, Ilmana
- 55. Imra** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je dug vijek življenja, dug život. Smatra se da znači i uzvišena nacija. Izvedeno od imena Imrana. Drugi oblik ovog imena je Imre. Muški oblik ovog imena je Imro.
- 56. Jaca** je žensko ime a nastalo je na onovu imena cvijeta jasmin. Drugi oblici ovog imena su Jasko, Jasminka, Jasminko, Jasmina, Jasmin, Minesa, Minica i Minka.
- 57. Jamal** je muško i žensko ime iranskog porijekla. Značenje imena je lijep, ljepotan, ljepotica. Drugi oblik ovog imena je Dzamal.
- 58. Jasmila** je žensko ime a nastalo je na onovu imena cvijeta jasmin. Drugi oblici su Jasmin, Jasmina, Jasminka, Jasminko, Jasmir...
- 59. Jasmina** je žensko ime a nastalo je na onovu imena cvijeta jasmin. Muška verzija ovog imena je Jasmin. Ovo ime se javlja i u drugom obliku kao Jasminka. Drugi oblici ovog imena su Jasko, Jasminko, Jaca, Minesa, Jasmira, Minica i Minka.
- 60. Kaira** je žensko ime nastalo od imena Kairo. Arapskog porijekla prema imenu glavnog grada Egipta Kaira. Arapski القاهرة, latinično al-Qāhirah u značenju ona koja savladava, ona koja potčinjava.
- 61. Kana** je žensko ime arapskog porijekla. Skraćeni je oblik imena Kanita. Značenje imena je: poslušna, pokorna Bogu, koja klanja.
- 62. Kanita** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: poslušna, pokorna Bogu, koja klanja. Skraćeni oblik ovog imena je Kana. Iz ovog imena izvedeno je ime Kenita.
- 63. Kija** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čista od grijeha, nevina, bistra, dobra. Izvedeno od imena Zekija.
- 64. Kiana** je žensko ime vjerovatno perziskog porijekla i predstavlja elemente prirode, takođe postoji tumačenje da je od imena Kian predstavlja kraljeve jer je bio naziv druge dinastije perziskih kraljeva. Drugi oblik ovog imena je Kijana.
- 65. Lahira** je žensko ime za koji jedni kažu da je nepalskog porijekla i znači val, drugi kažu da je indiskog i znači dijete sudbine. Muški oblik ovog imena je Lahir.
- 66. Laila** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: noć, večer. Drugi oblik ovog imena je Leila, Ljejla, Lajla, Leijla.
- 67. Lamia** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je sjajna, blistava. Muški oblik ovog imena je Lamio. Drugi oblici ovog imena su Lamina, Lamija.
- 68. Layla** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: noć, večer. Drugi oblik ovog imena je Leila, Ljejla, Laila.
- 69. Leijla** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je noć, večer. Drugi oblik ovog imena je Lejla, Laila, Ljejla, Lajla, Lela.

- 70. Lia** je žensko ime za koje jedni kažu da je talijanskog porijekla i znači antilopa, drugo da je od imena Lidiya i znači rođena od Boga ili da je iranskog porijekla značenje imena je: ratnica jake volje. Drugi oblici su Lijana, Lija, Liama, Liana. Muški oblik ovog imena je Lio.
- 71. Magbula** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: simpatična, prihvatljiva, primljena. Izvedeno od imena Makbula.
- 72. Mahija** je žensko ime arapskog porijekla a znači ona koja oprašta.
- 73. Maida** je arapskog porijekla. Značenje imena je sto sa gozbom, trpeza, jelo. Muški oblik ovog imena je Maid, mada se ovo ime javlja i u ženskom obliku kako ime Almaida, Majda, Majdina, Mahida, Majida.
- 74. Majda** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: sto sa gozbom, trpeza, jelo. Drugi oblik ovog imena je Maida.
- 75. Mejra** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: uporna, gorka. Muški oblik ovog imena je Mejro. Nastalo od imena Mejrema. Iz ovog imena izvedeno je ime Mera.
- 76. Mejrema** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čista, nevina, majka Isa (Isusa Hrista). Drugi oblici ovoga imena su Mejrem, Mejruša, Merima, Merjema, Mejra i Majra.
- 77. Merima** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čista, nevina, majka Isa (Isusa Hrista). Drugi oblici ovoga imena su Merim, Mejrema i Merjema.
- 78. Mirsada** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je princeza, pisar, sekretarica, obrazovana. Muški oblik imena Mirsad. Skraćeni oblik imena je Mirsa. Iz ovog imena izvedeno je ime Mirzada, Mirzama.
- 79. Nadi** je žensko ime iranskog porijekla. Značenje imena je ona koja je prozvana. Drugi oblik ovog imena je Nadis.
- 80. Nadina** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje je: širokogrudna, plemenita, velikodušna. Muški oblik ovog imena je Nadin. Drugi oblik ovog imena je Nadine.
- 81. Naida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čista, lijepa. Muški oblik ovog imena je Naid. Iz ovog imena izvedeno je ime Neida. Drugi oblik ovog imena je Najida.
- 82. Nedina** je žensko ime arapskog porijekla. Smatra se da je modificirano od imena Nedima. Značenje imena je vjeran prijatelj. Muški oblik ovog imena je Nedin.
- 83. Nejma** je žensko ime koje je vjerovatno modifikacija imena Nejla, arapskog porijekla (نَيْلَة). Značenje imena je: dobitak, poklon, dobročinstvo.
- 84. Nija** je žensko ime perzijskog porijekla. Značenje imena je želja, potreba, molba. Muški oblik ovog imena je Nijo. Drugi oblici ovog imena su Nijaza, Nijazija.
- 85. Rabija** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je proljeće, proljećna kiša. Drugi oblik ovog imena je Rebija, Rubija, Raba, Rabka, Rapka, Rabia. Muški oblik ovog imena je Rabijo.
- 86. Ramila** je žensko ime arapskog porijekla koje znači strijelac. Postoji i tumačenje da je uzbekistanog porijekla i znači ljubavnica.
- 87. Rania** je žensko ime koje predstavlja "pjesmu Bogova". Drugi oblik ovog imena je Ranija.
- 88. Riada** je žensko ime arapskog porijekla. Nastalo je modifikacijom imena Rijada. Ime označava onoga koji vježba, onaj koji trenira. Muški oblik ovog imena je Riad. Drugi oblik ovog imena je Rihada.

- 89. Rihana** je žensko ime arapskog porijekla. To je naziv za slatki bosiljak. Drugi oblik ovog imena je Rihanna.
- 90. Sabah** je žensko ime turskog porijekla. Značenje imena je jutro. Drugi oblik ovog imena je Sabahko.
- 91. Sabri** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: strpljivost, suzdržavanje. Skraćeni je oblik imena Sabra, Sabrija.
- 92. Sadia** je muško ali i žensko ime arapskog porijekla. Ime označava onu koja je srećna. Drugi oblici su Sadije, Sedije, Sadija.
- 93. Saida** je žensko ime arapskog porijekla koje znači gospođica, vladarica, ona koja obećava sreću. Muški oblik ovog imena je Said. Ostali oblici ovog imena su Sajida, Saita, Sajita, Sajdina, Sajta.
- 94. Sajima** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: koja posti, apstinira. Muški oblik ovog imena je Sajim. Drugi oblik ovog imena je Saima.
- 95. Soraja** je žensko ime. Značenje imena je: turskog i perziskog porijekla, a označava luster, svjećnjak. Drugi oblik ovog imena je Soraya.
- 96. Sureja** je žensko ime turskog porijekla. Značenje imena je: ukrasna svjetiljka, luster. Drugi oblik ovog imena je Suraja, Surejja, Sureya,
- 97. Tahira** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čista, neporočiva, nevinna. Muški oblik ovog imena je ime Tahir. Skraćeni oblik ovog imena je Taha.
- 98. Taida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čvrsta. Drugi izvor kaže da je nastalo od talijanskog Taide koje je nastalo od grčkog Tais što znači mudar, pametan, uznemiren... Muški oblik ovog imena je Taid. Od ovog imena nastalo je ime Tajda, Teida.
- 99. Taira** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: ona koja leti. Ime izvedeno iz ovog imena je Tajra, Tayra.
- 100. Teida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: čvrsta. Drugi izvor kaže da je nastalo od talijanskog Taide koje je nastalo od grčkog Tais što znači mudra, pametna, uznemirena... Muški oblik ovog imena je Teid. Modifikacija je imena Taida.
- 101. Ubejda** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: ropčić, Božij. Muški oblik ovog imena je Ubejd. Nastalo od imena Ubejdulaha. Drugi oblik ovog imena je Ubeida.
- 102. Uma** je žensko ime arapskog porijekla. Ovo ime jedne od žena poslanika Muhameda a.s. i počasni nadimak sestre h. Alije, značenje je i mala mama. Ime je skraćeni oblik imena Umihana. Drugi oblici su Umija, Umka, Umuša, Umuija.
- 103. Valida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: majka, porodilja. Iz ovog imena izvedeno je ime Valid.
- 104. Vekida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: novorođenče, ćerka. Muški oblik ovog imena je Velid.
- 105. Velma** je žensko ime engleskog porijekla. Značenje imena je: zaštitnik.
- 106. Vezira** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: pomoćnica. Muški oblik imena je Vezir. Iz ovog imena izvedeno je ime Vezirka.
- 107. Zada** je žensko arapskog porijekla. Nastalo je skraćivanjem imena Begzada, Šehzada i Dunjazada. Značenje imena je: begovsko dijete, plemkinja. Drugi oblik ovog imena je Zade.
- 108. Zaida** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je povećana, velika. Muški oblik ovog imena je Zaid. Iz ovog imena izvedeno je ime Zajda.

- 109.** **Zara** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je arapskom je sjaj. Drugi oblik ovog imena je Zarah.
- 110.** **Zehra** je žensko ime arapskog porijekla. Ime označava ženu svijetla lica. Muški oblik ovog imena je Zehro. Drugi oblik ovog imena je Zehrija, Zehta.
- 111.** **Zena** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: pouzdana, sigurna, vjerna. Muški oblik ovog imena je Zeno. Iz ovog imena izvedeno je ime Zenja. Izvedeno je od imena Azemina.
- 112.** **Zilha** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje na arapskom jeziku je 12. mjesec hidžretske godine. Drugi oblik ovog imena je Zilhidža. Muški oblik je Zilhad.
- 113.** **Zumbula** je žensko ime a znači nježna, krhaka. Muški oblik ovog imena je Zumbul.
- 114.** **Zuvdija** je žensko ime arapskog porijekla. Značenje imena je: uzdržan, pobožan. Drugi oblik ovog imena je Zuhdija.

4. NOVA IMENA SA ZNAČENJEM NA BOSANSKOM JEZIKU

Davanje imena čovjeku jedan je od prvih činova ljubavi, brige i odgovornosti koje roditelji preuzimaju nad novim životom. U trenutku kada izgovaraju ime djeteta, oni ne izgovaraju samo riječ – izgovaraju nadu, vrijednost, uvjerenje i pripadnost. Zbog toga se u svim civilizacijama ime posmatralo kao nosilac duše, znak kojim se čovjek razlikuje od drugih, ali i kao trajni zapis o tome ko je on, odakle dolazi i na kojim temeljima mu je sagrađen identitet. U bošnjačkoj tradiciji, ime nikada nije bilo puka formalnost; ono je uvijek imalo snagu da oblikuje i duhovno i društveno biće čovjeka. Naše narodno iskustvo kaže: ime je prva dova koju roditelj učini nad svojim djetetom. U tom izrazu ogleda se suština – ime je želja, usmjerenje, orijentir ka dobru.

U islamskom učenju davanje imena ima posebno mjesto. Islam imenu pristupa s poštovanjem, jer ime predstavlja prvi dar djetetu i prvi trag identiteta koji mu se daruje. Kur'anski narativ nam kazuje da je imenovanje čin koji je sam Stvoritelj povjerio čovjeku, jer je Adema, prvog čovjeka, poučio imenima svih stvari. U tom trenutku ime postaje most između neba i zemlje, između znanja i postojanja. Dati ime znači razumjeti suštinu onoga kome ga dajemo, a istovremeno pokazati brigu o njegovoj budućnosti. Islam zato preporučuje da se biraju lijepa imena, imena koja nose dobrotu, čast, vjeru, čistotu i vrijednosti koje oplemenjuju život. Ime u islamu nije samo oznaka, već izraz moralne težnje; ono je početak jednog životnog puta koji će svoj smisao tek otkrivati.

Kada se ovo učenje preslika na stvaranje identiteta naroda, postaje jasno da kolektiv, baš kao i pojedinac, raste kroz imena koja nosi. Ime naroda, ime jezika, ime djeteta – sve su to niti koje se prepliću u jedinstvenu mrežu pripadnosti. Ako se ime pojedinca bira s pažnjom i željom da mu život bude lijep, zašto onda ne bismo jednako pažljivo birali i imena koja odražavaju kulturu, jezik i budućnost našeg naroda? Svako ime koje živimo, svaka riječ koju sačuvamo, svaki zvuk koji izgovorimo postaje dio kolektivnog pamćenja, dio priče o tome ko smo bili i ko želimo biti. Bošnjačka imena su, kroz vijekove, bila svjedoci našeg trajanja; ona su prelazila epohe, sela i gradove, države i granice, ali su ostajala u jeziku, u porodicama, u srcima ljudi. Ona su bila i ostala najtiša, ali i najpostojanija odbrana identiteta.

U vremenu u kojem se granice kultura brišu, a globalni tokovi brišu posebnost malih naroda, pitanje imena postaje pitanje opstanka. Ako izgubimo jezik, gubimo dio sebe; ako izgubimo vlastita imena, gubimo najintimniji trag prošlosti. Islam nas uči da je ime prvi temelj moralne izgradnje. Na sličan način, ime naroda prvi je temelj kulturne izgradnje. Davanjem imena mi potvrđujemo da smo svjesni svojih korijena, da poštujemo svoju prošlost i da želimo ostaviti trag generacijama koje će doći poslije nas. Imena koja biramo danas odražavaju sliku budućnosti koju očekujemo sutra.

Zato se u ovom djelu otvara prostor za nova bošnjačka imena koja imaju korijen u bosanskom jeziku, koja se rađaju iz našeg kulturnog horizonta, iz naših prirodnih slika, iz naših vrijednosti. Kao što je nekada nastanak imena bio čin inspirisan vjerom i tradicijom, tako i danas stvaranje novih imena predstavlja čin kreativne obnove identiteta. To nije prekid

sa prošlošću, nego njeno nadopunjavanje. Čuvamo ono što smo naslijedili, ali smo sposobni i da stvaramo nešto novo, vrijedno, autentično. Nacija živi onoliko koliko je živa njena kultura, a kultura je živa onoliko koliko je živo njeno stvaranje.

Nova bošnjačka imena nisu zamjena za tradicionalna; ona su njihov prirodni nastavak. Ona su dokaz da je naš jezik dovoljno snažan da stvara, da je naša kultura dovoljno bogata da iznjedri nova značenja, i da je naš narod dovoljno svjestan sebe da njeguje svoje korijene i gradi svoju budućnost. Ova imena, oblikovana po pravilima bosanskog jezika, nose u sebi blizinu prirode, toplinu doma, ljepotu svakodnevnih riječi koje često previdimo, ali one u sebi kriju duboku simboliku. Kada ime nastane iz domaće riječi, ono postaje most između jezika i duše; ono nije samo ime, već i miris zavičaja, slika uspomena, odraz vrijednosti koje prenosimo na djecu.

U tome leži filozofija imena: ime je početak pripovijesti o životu. Ono može biti blago koje dijete nosi kroz život ili teret koji ga prati. Može biti šapat tradicije ili poziv budućnosti. Može biti veza s precima ili poruka potomcima. Ime je prvo naslijeđe koje roditelj daje, ali i prvo obećanje koje dijete dobija. Kada mu damo ime ukorijenjeno u našem jeziku, mi mu darujemo i pripadnost. Kada mu damo ime koje nosi značenje, mi mu darujemo vrijednost. Kada mu damo ime koje je dio našeg naroda, mi mu darujemo identitet.

Zato je stvaranje novih bošnjačkih imena sa značenjem na bosanskom jeziku čin koji nadilazi lingvistiku. To je kulturni čin, duhovni čin i, na neki način, filozofski čin. To je potvrda da vjerujemo u budućnost našeg jezika i našeg naroda. To je dokaz da nismo samo čuvari prošlosti, nego i graditelji budućnosti. Kao što islam podučava da se djetetu daje lijepo ime kako bi nosilo blagoslov, tako i narod sebi daje lijepu kulturu da bi nosio snagu kroz generacije.

Na koncu, imena su trajanje. Ona žive duže od ljudi, prelaze granice, pamte epohe i nose priče. Nova bošnjačka imena predstavljaju nastavak te priče, nastavak jednog puta koji počinje u jeziku, prolazi kroz tradiciju i završava u identitetu. Ova riznica imena stoga nije samo skup riječi; ona je zapis o tome ko smo bili, ali i svjetionik koji pokazuje ko možemo postati.

Muslimanu se preporučuje da nosi ime koje ima lijepo značenje.

To znači:

- ➔ Ako je ime arapskog porijekla – odlično, ako nosi dobro značenje.
- ➔ Ako je ime domaće, bosansko, tursko, perzijsko ili slavensko – potpuno je dozvoljeno, ako je značenje lijepo.

Islam ne ograničava imena na jedan jezik, jer islam nije etnička, nego univerzalna vjera.

Šta kažu učenjaci?

1. Dopušteno je koristiti imena iz bilo kojeg jezika

Poznati islamski pravnici (Ibn Tejmije, Nevevi, Kurtubi i drugi) jasno navode:

„Dozvoljena su sva imena čije je značenje lijepo i ispravno, bez obzira na jezik.“

Dakle, ime ne mora biti arapsko.

2. Arapska imena su pohvalna zato što su ih nosili poslanici i ashabi

Nije obaveza, već **preporuka** jer su ta imena povezana s vjerom i tradicijom. Ali preporuka **nije isto što i obaveza**.

3. Narodi imaju pravo da čuvaju vlastitu kulturu i imena

Islamska tradicija nikada nije izbrisala identitet naroda. Muslimani širom svijeta nose:

- perzijska imena (Dara, Širin...)
- turska imena (Altan, Timur...)
- afrička imena
- indijska imena
- balkanska i slavenska imena s lijepim značenjem (Mirza, Zlata, Vesna...)

Islam se **uvijek prelivao preko lokalnih jezika i kultura** bez nametanja arapskih imena.

Kakav je stav za Bošnjake?

Bošnjaci imaju potpuno pravo – i vjersko i kulturno – da koriste imena:

- tradicionalna bošnjačka (Meho, Hajro, Ramo, Sejfo...)
- slavenska imena dobrog značenja (Zora, Vedran, Mirna...)
- nova imena izvedena iz bosanskog jezika (Vidar, Mirina, Vedrica...)
- arapska i islamska imena (fatimska, poslanicka, ashabijska...)

Sve dok ime **nosi lijepo značenje**, ono je **islamski prihvatljivo**.

Zaključak

Islam **ne traži** da svaki narod daje arapska imena.

Islam traži samo jedno:

Dajte djeci lijepa imena, imena koja nose dobar smisao i lijep značaj.

To znači da Bošnjaci:

- ➔ mogu čuvati svoja tradicionalna domaća imena
- ➔ mogu stvarati nova bosanska imena
- ➔ mogu koristiti arapska imena iz vjerske tradicije
- ➔ i sve to je potpuno u skladu sa islamom.

50 MUŠKIH BOŠNJAČKIH IMENA SA ZNAČENJEM NA BOSANSKOM JEZIKU

1. Vidar

Značenje: „Onaj koji donosi vid, jasnoću, razboritost“.
Simbolizira mudrost i sposobnost da se prepoznaje dobro.

2. Miran

Značenje: „Smiren, tih, uravnotežen“.
Naglašava karakter unutrašnjeg mira i stabilnosti.

3. Dobrin

Značenje: „Dobar čovjek, dobronamjieran“.
Ime koje ukazuje na plemenitost i blag karakter.

4. Vedran

Značenje: „Vedro, čisto, svijetlo“.
Asocira na vedrinu duha i optimizam.

5. Bistrin

Značenje: „Bistar, jasan u razmišljanju“.
Ime koje simbolizira inteligenciju i pronicljivost.

6. Dragan

Značenje: „Drag, voljen“.
Naglašava emotivnu toplinu i vrijednost u porodici.

7. Radan

Značenje: „Vrijedan, marljiv“.
Simbol rada, poštenja i strpljenja.

8. Zoran

Značenje: „Jutro, zora, početak“.

Ime koje nosi simboliku novog početka i svjetlosti.

9. Rasko

Značenje: „Razigran, snažan, širok“.

Obično se vezuje za slobodoumnost i snagu.

10. Sretan

Značenje: „Onaj koji donosi sreću“.

Ime blagoslova, radosti i dobrog puta.

11. Jesenko

Značenje: „Onaj rođen u jesen“.

Simbol zrelosti, smirenosti i mudrosti.

12. Darin

Značenje: „Darovan, poklon“.

Ime zahvalnosti prema Božijem daru – djetetu.

13. Branimir

Značenje: „Onaj koji brani mir“.

Simbol čojstva, zaštite i pravednosti.

14. Vedar

Značenje: „Svijetao, vedar“.

Prenosi pozitivnu energiju i dobro raspoloženje.

15. Dobroslav

Značenje: „Onaj koji slavi dobro“.

Ukazuje na plemenit život i moralne vrijednosti.

16. Bogdan

Značenje: „Bogom dat, blagoslovljen“.

Ima snažnu duhovnu simboliku.

17. Živorad

Značenje: „Onaj koji voli život“.
Asocira na radost, energiju i životnu snagu.

18. Blažen

Značenje: „Onaj koji je blagoslovljen“.
Ime smirenosti i Božije milosti.

19. Vlado

Značenje: „Onaj koji vlada sobom“.
Ukazuje na samokontrolu, razboritost i zrelost.

20. Slaven

Značenje: „Onaj koji pripada slavenskoj kulturi“.
Naglašava identitet i pripadnost jeziku i narodu.

21. Milorad

Značenje: „Onaj koji je mio i radostan“.
Predstavlja dobrotu i toplinu.

22. Radovan

Značenje: „Onaj koji je radostan“.
Ime optimizma i dobre volje.

23. Drago

Značenje: „Drag, vrijedan“.
Ukazuje na ljubav i cijenjenost.

24. Slavko

Značenje: „Slavan, poznat“.
Asocira na uspjeh i dostojanstvo.

25. Mirko

Značenje: „Onaj koji donosi mir“.
Ime pomirenja i dobrote.

26. Boran

Značenje: „Onaj koji se bori“.
Simbol odlučnosti i borbenog duha.

27. Želimir

Značenje: „Onaj koji želi mir“.
Nosilac smirenosti i stabilnosti.

28. Milen

Značenje: „Drag, mio“.
Ime toplog karaktera.

29. Žarko

Značenje: „Vatren, snažan“.
Simbol energije i žara u srcu.

30. Boro

Značenje: „Borac“.
Ime jednostavnosti i snage.

31. Velimir

Značenje: „Velik u miru“.
Ukazuje na duhovnu širinu i smirenost.

32. Ognjen

Značenje: „Onaj koji je poput vatre“.
Simbol hrabrosti, energije i žara.

33. Slobodan

Značenje: „Onaj koji je slobodan“.
Naglašava nezavisnost i snagu karaktera.

34. Cvjetko

Značenje: „Cvijet, ljepota“.
Simbol nježnosti i rasta.

50 ŽENSKIH BOŠNJAČKIH IMENA SA ZNAČENJEM NA BOSANSKOM JEZIKU

1. Zorica

Značenje: „Jutarnja zora, novi početak“.
Simbolizira svjetlost, nadu i buđenje.

2. Svjetlana

Značenje: „Ona koja nosi svjetlost“.
Ime jasnoće, dobrote i topline.

3. Vedrana

Značenje: „Vedra, čista, svijetla“.
Asocira na optimizam i blag karakter.

4. Milina

Značenje: „Ona koja unosi milinu, nježnost“.
Ime topline i blagosti.

5. Mirina

Značenje: „Smirena, ona koja donosi mir“.
Ime harmonije i uravnoteženosti.

6. Jesenka

Značenje: „Rođena u jesen“ ili „boje jeseni“.
Simbolizira zrelost i smirenost.

7. Bjelina

Značenje: „Bijela, čista“.
Simbol nevinosti i dobrote.

8. Zora

Značenje: „Svitanje, početak“.
Klasično, snažno ime koje simbolizira rađanje novog.

9. Umila

Značenje: „Nježna, mila“.
Ime topline i smirenosti.

10. Kadifa

Značenje: „Meka kao kadifa“.
Simbol nježnosti, ljepote i finog karaktera.

11. Mirta

Značenje: „Mirisna biljka, mir, blagost“.
Ime povezano s prirodom i smirajem.

12. Cvjetana

Značenje: „Ona koja cvjeta“.
Ime rasta, ljepote i blagosti.

13. Zlata

Značenje: „Zlatna, dragocjena“.
Ime vrijednosti i svjetlosti.

14. Snježana

Značenje: „Bijela kao snijeg“.
Simbol čistoće i nježnosti.

15. Bosiljka

Značenje: „Mirisna biljka bosiljak“.
Asocira na ljepotu, zdravlje i zaštitu.

16. Jadranka

Značenje: „Povezana s Jadranom“.
Ime koje priziva more, širinu i snagu.

17. Branka

Značenje: „Ona koja brani“.
Ime snage, zaštite i odvažnosti.

18. Milka

Značenje: „Mila, blaga“.
Tradicionalno ime toplog karaktera.

19. Dobrana

Značenje: „Dobra žena“.
Ime koje naglašava moral i blagost.

20. Vjerana

Značenje: „Vjerna, odana“.
Simbol čestitosti i stabilnosti.

21. Dragana

Značenje: „Draga, voljena“.
Ime emotivne topline.

22. Ljiljana

Značenje: „Lijepa poput ljiljana“.
Simbol čistoće i elegancije.

23. Radmila

Značenje: „Radosna i mila“.
Tradicionalno ime dobrote.

24. Rosana

Značenje: „Jutarnja rosa“.
Simbol čistoće, nježnosti i svježine.

25. Biljana

Značenje: „Bilje, biljka“.
Povezana s prirodom i zdravljem.

26. Srna

Značenje: „Nježna poput srne“.
Simbol gracioznosti i blagosti.

27. Slobodanka

Značenje: „Slobodna žena“.
Simbol nezavisnosti, samostalnosti i unutrašnje snage.

TEMATSKI PREGLEDI IMENA

Bošnjačka imena, bilo tradicionalna ili savremena, mogu se razumjeti kroz različite tematske cjeline koje otkrivaju vrijednosti, osjećanja i kulturne obrasce jednog naroda. Tematski pregled imena omogućava dublje razumijevanje toga šta roditelji kroz ime žele prenijeti djetetu, ali i kakve su ideale Bošnjaci kroz historiju njegovali. U ovom pristupu, imena ne posmatramo samo kao riječi, već kao simbole koji pripovijedaju o duhovnosti, prirodi, moralnim osobinama i identitetskim težnjama zajednice.

Jedna od najizraženijih tematskih grupa jesu imena inspirisana prirodom. Ona nose u sebi blizinu sa bosanskim prostorom, bogatstvom pejzaža i ritmovima godišnjih doba. Imena poput Zora, Zorica, Mirta, Jesenka prizivaju slike jutarnjeg svjetla, proljetnih povrataka, planinskih predjela i čiste prirode, čime se ističe veza između čovjeka i svijeta koji ga okružuje. Takva imena nose simboliku životnosti, obnove, čistoće i prirodne harmonije. Ovo je snažan kulturni trag, jer bosanski jezik i bošnjačka tradicija od davnina njeguju povezanost s okolišem kao dijelom identiteta.

Drugu važnu tematsku skupinu čine imena koja simbolizuju moralne osobine i ljudske vrline. Ona su izraz želje roditelja da dijete izraste u osobu koja će nositi i živjeti vrijednosti zajednice. Imena poput Hrabar, Miran, Dobrin, Vedran, Smira, Dobrana ili Vjerana nisu samo imena, već i moralna poruka, mala životna pouka zapisana u jednom zvuku. Ona naglašavaju čestitost, hrabrost, mir, blagost i pouzdanost, vrijednosti duboko ukorijenjene u bošnjačkom kulturnom krugu. U ovim imenima vidljiv je odraz shvatanja da ime može biti početak odgoja – prva dova i prvi ideal koji se pruža djetetu.

Treći tematski sloj čine imena povezana sa svjetlošću, radošću i ljepotom. Ova imena, poput Svjetlana, Nejra, Vedrica, Zlata, Zlatica, Jasen, Vidar, nose snažnu simboliku energije, duhovnog svjetla i unutrašnje topline. Ljepota i svjetlost u bošnjačkoj tradiciji imaju posebno mjesto, jer se vezuju za čistoću namjere, iskrenost i nadu. Imena iz ove grupe često se daju djeci kao znak želje da njihov život bude obasjan dobrom, da unose svjetlo gdje god se pojave i da budu nosioci radosti u porodici i zajednici.

Posebno mjesto u tematskim pregledima zauzimaju imena koja su nastala kao izraz pripadnosti bošnjačkom jeziku i kulturnom prostoru. Ova grupa obuhvata savremena, novotvorena imena koja izvire iz bosanskog leksičkog naslijeđa, kao i tradicionalna imena prilagođena našoj fonetici i načinu govora. Ona predstavljaju most između identiteta i savremenosti – imena poput Mirina, Vidar, Vedrica ili Zoran nastala su kao spoj jezičke ljepote i potrebe da se afirmiše domaće stvaralaštvo. Ova tematska grupa otkriva želju da se jezik sačuva, osnaži i prenese kroz jednu od najintimnijih formi – ime.

Na kraju, postoji i grupa imena koja su duboko povezana sa duhovnošću i religijskim osjećajem. Iako mnoga od njih nisu domaćeg porijekla, ona su se toliko utisnula u bošnjački identitet da čine poseban tematski sloj u ovom rječniku. Ova imena nose simboliku vjere, čestitosti i pobožnosti, a njihova prisutnost pokazuje kako se religija i kultura prepliću u formiranju imenskog naslijeđa.

Sve tematske grupe zajedno pokazuju da bošnjačka imena nisu skup nasumičnih izbora, već skladan mozaik u kojem se odražava duh naroda. Priroda, moral, ljepota, jezik i duhovnost — sve to živi u imenima koja Bošnjaci biraju za svoju djecu. Tematski pregled zato ne služi samo kao klasifikacija, već kao prozor u razumijevanje identiteta, osjećaja i vrijednosti koje jedno ime može nositi kroz generacije.

ZAKLJUČAK

„Riznica bošnjačkih imena“ nastala je kao pokušaj da se oživi, sačuva i obogati jedan od najosjetljivijih, najdubljih i najtrajnijih slojeva identiteta – ime. Kroz ovu zbirku pokazalo se da imena nisu samo riječi koje roditelj izgovori na početku djetetovog života, nego simboli koji nose povijest, vjerovanja, jezik i kulturu jednog naroda. Ime je most između prošlosti i budućnosti, između pojedinca i zajednice, između duhovnog naslijeđa i savremenog svijeta. U njemu se sabire iskustvo predaka i nada potomcima, i zato ono zaslužuje da bude čuvano s pažnjom, razumijevanjem i ljubavlju.

Ova zbirka je pokazala koliko je bogat i raznolik bošnjački imenski prostor. Tradicionalna imena, prilagođena jeziku i vremenu, nose duboku simboliku našeg kulturnog pamćenja. Nova imena, nastala iz bosanskog jezika, pokazuju da smo narod sposoban ne samo da čuva već i da stvara, da gradi most između onoga što je naslijeđeno i onoga što tek treba postati dio našeg kulturnog horizonta. U oba slučaja jasno je da ime ostaje živi svjedok našeg odnosa prema jeziku, vjeri, prirodi, moralnim vrijednostima i identitetu.

Bošnjačka tradicija davanja imena pokazuje svoju snagu upravo u tome što nije zatvorena – ona raste, mijenja se, stvara nove oblike i pritom ostaje vjerna svojim korijenima. Islam nas uči da ime treba biti lijepo, da treba nositi dobar smisao i odražavati vrijednosti koje želimo prenijeti djeci. Bosanski jezik nas uči da ljepota može biti jednostavna, jasna i duboka. A bošnjačka kultura nas uči da ime nije samo zvuk, već obećanje – da ćemo svoje korijene nositi s ponosom, a svoju budućnost stvarati s odgovornošću.

Ova riznica stoga nije samo knjiga; ona je poziv na čuvanje jezika, povratak tradiciji, njegovanje identiteta i afirmaciju domaćih vrijednosti. Neka bude podsticaj roditeljima da biraju imena s dušom i značenjem. Neka posluži istraživačima kao izvor znanja o imenu kao kulturnom fenomenu. Neka bude inspiracija svima koji vjeruju da je baština živa sve dok je živimo i prenosimo. I neka bude svjedočanstvo da je bošnjački identitet snažan onda kada se gradi na vlastitim temeljima: jeziku, kulturi, vjeri i ljubavi prema onome što jesmo.

Ako je ime prva dova upućena djetetu, onda je ova knjiga jedna velika, zajednička dova upućena našem narodu – da sačuvamo ono što smo naslijedili i da s ponosom stvaramo ono što ćemo ostaviti generacijama koje dolaze.